

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **A. K.**, zastoupeného Mgr. Marcelou Valtrovou, advokátkou se sídlem Školní 1238, Černošice, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 10. 4. 2003, č. j. OAM-2087/AŘ-2001, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2004, č. j. 47 Az 600/2003-24,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ministra vnitra ze dne 10. 4. 2003, č. j. OAM-2087/AŘ-2001, byl zamítnut rozklad žalobce proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 18. 7. 2001, č. j. OAM-1919/CU-06-C10-2001, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.

Rozhodnutí žalobce napadl dne 11. 6. 2003 žalobou u Krajského soudu v Praze. V žalobě žalobce zejména namítal, že na území Polska pobýval jen několik hodin a to v noci. K aplikaci institutu třetí bezpečné země nepostačuje pouhá krátkodobá přítomnost v takové zemi. Správní orgán v řízení o jeho věci porušil rovněž ustanovení § 3 odst. 4 správního řádu,

protože nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, ustanovení § 32 odst. 1 správního řádu, neboť nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 9. 2004, č. j. 47 Az 600/2003-24, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ani jednu z procesních námitek krajský soud neuznal za důvodnou, stejně pak uzavřel i ohledně námitek věcné. Žalobce měl o azyl požádat hned v první zemi, kde měl reálnou možnost tento status obdržet a kde by byla garantována jeho základní práva a svobody. Polsko, kterým žalobce projížděl, přitom je tzv. třetí bezpečnou zemí ve smyslu § 2 zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku žalobce (dále též „stěžovatel“) brojil včas podanou kasační stížností. Namítl, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku, zda byly dány předpoklady pro rozhodnutí žalovaného podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Krajský soud nedostatečně zhodnotil reálnou možnost žalobce podat žádost o azyl v Polsku; nadto, pokud žalobce pouze projížděl územím Polska, nelze tvrdit, že by na tomto území pobýval. Výklad pojmu „projíždět“ provedený správními orgány i soudem je nezákonný. Zákon sám neobsahoval žádnou definici pojmu „projíždět“, proto je spravedlivé vycházet z chápání významu tohoto slova. Pokud se přítomnost žalobce na území Polska omezila jen na jeho průjezd, který je nutný, aby se mohl do České republiky dopravit, pak tímto územím pouze projížděl. Z uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil. Stěžovatel rovněž požádal o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti oprávněnost všech stížních námitek popřel.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel namítal, že krajský soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda v jeho případě je možné postupovat podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Nemá ale pravdu. Podle zmíněného ustanovení se totiž žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o azyl přichází ze státu, který Česká republika považuje za třetí bezpečnou zemi nebo bezpečnou zemi původu, nebude-li prokázáno, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Bezpečnou třetí zemí se přitom v souladu s § 2 odst. 2 zákona o azylu rozumí stát jiný než stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém cizinec pobýval před vstupem na území a do kterého se může vrátit a požádat o udělení postavení uprchlíka podle mezinárodní smlouvy (*scil.* Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků z roku 1967, uveřejněné pod č. 208/1993 Sb.), aniž by byl vystaven pronásledování, mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu. Stát není bezpečnou třetí zemí, pokud na něj lze vztáhnout překážky vycestování podle § 91, nebo cizinec jeho územím pouze projížděl.

Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel z Ukrajiny do České republiky přicestoval autobusem, a to přes Polsko, během cesty bylo několik přestávek a to i na hranicích, kde mu byly při hraniční kontrole zkontrolovány doklady. Stěžovatel tedy v Polsku pobýval,

byť krátce, a měl tedy reálnou možnost tu kontaktovat zástupce státních orgánů a požádat o azyl. „Pobýváním“ na území je třeba rozumět zdržováním se na území po dobu, v jejímž průběhu je žadatel schopen kontaktovat zástupce státních orgánů a požádat o azyl. Úsudku správního orgánu a krajského soudu o tom, že Polsko je tzv. třetí bezpečnou zemí, přitom nelze nic vytknout. Polsko je smluvní stranou Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků z roku 1967, polská právní úprava azylové problematiky odpovídá principům touto úmluvou založených a tyto principy jsou také v praxi dodržovány. Státní orgány této země nevracejí uprchlíky do země, kde by jejich život nebo osobní svoboda byly ohroženy na základě rasy, náboženského vyznání, národnosti, příslušnosti k určité společenské skupině nebo politického přesvědčení nebo kde jim hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu smrti anebo jejich život je ohrožen v důsledku válečného konfliktu. Otázky azylu jsou v Polsku upraveny cizineckým zákonem z roku 1997. O udělení azylu rozhoduje nezávislý uprchlický úřad, proti jehož rozhodnutí se lze odvolat k soudu. Osoby, které jsou vráceny do Polska na základě readmisních dohod, mají právo požádat o azyl. Na Polsko rovněž nelze vztáhnout překážku vycestování.

Nejvyšší správní soud dále opakovaně připomíná (srov. č. 18/2003 Sb. NSS, č. 327/2004 Sb. NSS), že azylové řízení je do značné míry založeno na principu, že cizinec pronásledovaný za uplatňování politických práv a svobod ve své vlastní zemi (čl. 43 Listiny základních práv a svobod) má o azyl požádat vždy již v první zemi, v níž má reálnou příležitost tento status obdržet nejdříve a v níž budou garantována jeho základní práva a svobody. Touto zemí je zpravidla tzv. bezpečná třetí země ve smyslu § 2 zákona o azylu. Subjektivní právo na azyl je přitom právem na nezbytnou ochranu před pronásledováním v zemích původu, nikoliv právem vybrat si zemi, v které žadatel o azyl bude chtít toto své právo uplatnit.

Nejvyšší správní soud tedy zhodnotil stížní námitky jako nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné jiné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť rozhodl již o věci samé.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. srpna 2005

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu

